9th INTERNATIONAL RURAL TOURISM AND DEVELOPMENT CONGRESS

PROCEEDINGS BOOK

October 2-4, 2025
KAHRAMANMARAŞ

e-ISBN: 978-625-92960-4-3

Anatolia Academy of Sciences

9th INTERNATIONAL TOURISM AND DEVELOPMENT CONGRESS / 14th NATIONAL RURAL TOURISM CONGRESS
02-04 OCTOBER 2025,
KAHRAMANMARAŞ, TÜRKİYE
PROGRAMME AND PROCEEDINGS BOOK

9. ULUSLARARASI KIRSAL TURİZM VE KALKINMA KONGRESİ / 14.ULUSAL KIRSAL TURİZM KONGRESİ / KONGRE KİTABI
02-04 EKİM 2025

KAHRAMANMARAŞ, TÜRKİYE

PROGRAM VE BİLDİRİLER KİTABI

9th INTERNATIONAL TOURISM AND DEVELOPMENT CONGRESS
9. ULUSLARARASI KIRSAL TURİZM VE KALKINMA KONGRESİ
14th NATIONAL RURAL TOURISM CONGRESS
14.ULUSAL KIRSAL TURİZM KONGRESİ

Programme and Proceedings Book
Program ve Bildiriler Kitabı

October 02-04, 2025, Kahramanmaraş, TÜRKİYE

Editor: Dr. Mücahit PAKSOY
Kahramanmaraş Sütçü İmam University

e- ISBN: 978-625-92960-4-3

The 9th International Rural Tourism and Development Congress is a scientific meeting with international qualifications. It meets the criteria stipulated in the relevant regulations for academic appointments, promotions, and academic incentives. All scientific procedures related to the congress have been meticulously carried out, and the submitted papers have been accepted and published only after receiving favorable evaluations from at least two referees.
9. Uluslararası Kırsal Turizm ve Kalkınma Kongresi uluslararası nitelikli bir bilimsel toplantı olup ilgili mevzuatlarda belirtilen akademik atanma ve yükseltilmeler ile akademik teşvik şartlarını taşımaktadır. Kongre ile ilgili tüm bilimsel süreçler titizlikle uygulanmış sunulan bildiriler en az iki hakemin olumlu görüşü alındıktan sonra kabul edilmiş ve yayınlanmıştır.

The scientific responsibility for the language, scientific content, ethical compliance, and legal aspects of all texts included in this book lies solely with their respective authors.
Bu kitapta yer alan tüm yazıların dil, bilim, etik ve hukuk açısından bilimsel sorumluluğu yazarlarına aittir.

©2025 All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted in any form or by any means—electronic, mechanical, photocopying, recording, or otherwise—without prior written permission from the publisher. Written permission must be obtained in advance to reproduce any portion of this publication.
©2025 Tüm hakları saklıdır. Bu yayının hiçbir bölümü, yayıncının önceden yazılı izni olmadan elektronik, mekanik, fotokopi, kayıt ya da herhangi bir yöntemle çoğaltılamaz, bir bilgi sisteminde saklanamaz veya iletilemez. Yayınınherhangi bir kısmını çoğaltmak için önceden yayıncıdan yazılı izin alınmalıdır.

9th International Tourism and Development Congress was supported by the Scientific and Technological Research Council of Turkey (TÜBİTAK) within the scope of 2223-B Domestic Scientific Event Organization Support Program and by Kahramanmaraş Sütçü University Scientific Research Projects (BAP) KSÜ BAP 2025/4-15 BEP.
9. Uluslararası Kırsal Turizm ve Kalkınma Kongresi Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 2223-B Yurt İçi Bilimsel Etkinlik Düzenleme Desteği Programı kapsamında ve Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projeleri (BAP) Koordinatörlüğü tarafından KSÜ BAP 2025/4-15 BEP kapsamında desteklenmiştir.

Coordination Office
Web Page/Web sayfası:http://www.irtad.gen.tr
E-mail/E-posta: mpaksoy46@gmail.com
Design/Tasarım: Zülküf AYDEMİR
Publisher/Yayınevi: Anatolia Academy of Sciences
Publication Type/Yayın: E-book
Kahramanmaraş, 2025

ORGANIZING COMMITTEE

Organizing Committee Members

Dr. Mücahit PAKSOY, Agricultural Faculty, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, **Türkiye**

Dr. Cevahir KAYNAKÇI BAYDAR, Agricultural Faculty, Kahramanmaraş Sütçü İmam University,**Türkiye**

Dr. Mehmet POLAT, Social Services Vocational School, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, **Türkiye**

Dr. Cihan CANBOLAT, Tourism Faculty, Kahramanmaraş İstiklal University,**Türkiye**

Dr. Mithat DİREK, Agricultural Faculty,Selcuk University, **Türkiye**

Dr. Orhan ÖZÇATALBAŞ, Agricultural Faculty, Akdeniz University, **Türkiye**

Conference Chairs

Dr. Mücahit PAKSOY, Agricultural Faculty, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, **Türkiye**

Technical Program Committee

Dr. Muhammed Ashfaq, MNS University of Agriculture, Multan, **Pakistan**

Dr. Ahmad Mohammed Ahmed, Agribusiness & Applied Economic, Tanta University, **Egypt**

Dr. Ovais Omer, the University of Veterinary & Animal Sciences (UVAS), Lahore, **Pakistan**

Dr. Faisal Nouroz, Chairman, Department of Bioinformatics and Molecular Biology, Hazara University Mansehra, KPK, **Pakistan**

Dr. Andryei Bulgan, Mongolian University of Life Science, **Mongolia**

Dr. Anissa Gara, National Institute of Agronomy of Tunisia (INAT), **Tunisia**

Dr. Abduaziz Abduvasikov, Tashkent State Agrarian University (Tashkent), **Uzbekistan**

Dr. Saeid Foroughi, Konya Teknik Üniversitesi, **Türkiye**

Dr. Khusniddin Khonkulov, Samarkand Agroinnovations and Research University, **Uzbekistan**

Conference Secretary

Research Assist, Semiha ÇETİNKAYA, Agricultural Faculty, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, **Türkiye**

M.Sc. Zülküf AYDEMİR, Graduate School of Natural and Applied Sciences, Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Kahramanmaraş, **Türkiye**

M.Sc Ahmet AKDOĞAN, East Mediterranean Transitional Zone Agricultural Research of Institute, Kahramanmaraş, **Türkiye**

M. Sc. Cumali ÇAKIRLI, East Mediterranean Transitional Zone Agricultural Research of Institute, Kahramanmaraş, **Türkiye**

Invited Speakers

Dr. Shukrullo MURATOV, Samarkand Agroinnovations and Research University, Samarkand, **Uzbekistan**

Dr. Sanaev SOBIR, Samarkand Agroinnovations and Research University, Samarkand, **Uzbekistan**

Maralmaa BAYARSAIKHAN, APU Dairy LLC, Ulaanbaatar, **Mongolia**

Scientific Committee Members

Dr. Sanaev Sobir Toyirovich, **Uzbekistan**

Dr. Renan TUNALIOĞLU, Aydın Adnan Menderes University, **Türkiye**

Dr. Zubia Masood, SBK Women's University, **Pakistan**

Dr. Muharrem TUNA, Faculty of Tourism, Hacı Bayram Veli University, **Türkiye**

Dr. Bambang Pujiasmanto, College of Agriculture, Sebelas Maret University, **Indonesia**

Dr. Edi Purwanto, Agrotechnology, Sebelas Maret University, **Indonesia**

Dr. Eka Handayanta, Animal Science, Sebelas Maret University, **Indonesia**

Dr. Prabang Setyono, Environmental Science, Sebelas Maret University, **Indonesia**

Dr. Khusniddin Khonkulov, Samarkand Agroinnovations and Research University, **Uzbekistan**

Dr. Şenay Aydın, Department of Soil Sciences, Celal Bayar University, **Türkiye**

Dr. Venti Suryanti, Faculty of Math and Science, Sebelas Maret University, **Indonesia**

Dr. Muhammad Iqbal Zafar, Agriculture University of Faisalabad, **Pakistan**

Dr. Bambang Hari Kusumo, Postgraduated Program, Mataram University, **Indonesia**

Dr. Wayan Swana, Faculty of Mathematic and Natural Science, Mataram University, **Indonesia**

Dr. Siti Latifah, Forestry Program Study, Mataram University, **Indonesia**

Dr. Aluh Nikmatullah, Agroecotechnology, Faculty of Agriculture, Mataram University, **Indonesia**

Dr. Rania Ahmed Mohamed, Agribusiness & Applied Economic, Tanta University, **Egypt**

Dr. M. Hasil Tamzil, Animal Science Faculty, Mataram University,**Indonesia**

Dr. Mithad Jasic, Tehnoloski fakultet Univerziteta u Tuzli, **Bosnia&Herzegovia**

Dr. Ionescu Nicolaie, Agriculturist, **Romenia**

Dr. Füsun BAYKAL, Faculty of Letters, Ege University, **Türkiye**

Dr. Abdullah KARAMAN , Faculty of Tourism, Selcuk University, **Türkiye**

Dr. Saeid Foroughi, Konya Teknik Üniversitesi, **Türkiye**

Dr. Muhammad IMRAN, UVAS Business School, Lahore, **Pakistan**

Dr. Ahmed Yunus, Sebelas Maret University, **Indonesia**

Dr. Ashgar Ali, Agriculture University of Faisalabad, **Pakistan**

Dr. Khalid Bashir, Agriculture University of Faisalabad, **Pakistan**

Dr. Muna Jalal Ali, Northem Technical University, Kirkuk, **Iraq**

Dr. Anissa Gara, National Institute of Agonomy of Tunisia (INAT), **Tunisia**

Dr. Kazuaki Maeda, Chubu University, **Japan**

Dr. Mourad Korichi, University Kashdi Merbah, Ouargla, **Algeria**

Dr. Lady Orji, Anambra State University, Uli, **Nigeria**

Dr. Roheet Bhatnagar, Manipal University, **India**

Dr. A. Rezvanfar, University College of Agriculture, Tehran, **Iran**

Dr. Zhang Guangbin, Shandong University, Shandong-**China**

Dr. Jianboa Dong, Shandong University, Shandong-**China**

Dr. Che Ok Jeon, Chung Ang University, **Korea**

Dr. Anju Dhiman, Maharshi Dayanand University, Rohtak-Haryana,**India**

Dr. M.A.Rashid Sarkar, Bangladesh University of Engineering & Technology, Dhaka-**Bangladesh**

Dr. Khaista Yousafzai, Livelihoods/Rural Development Consultant, Kabul-**Afghanistan**

Dr. Haroun Chenchouni, University of Tebessa, **Algeria**

Dr. Zhongbing Chen, Czech University of Life Science, Prague-**Czech Republic**

Dr. John W Cone, Wageningen University, Wageningen-**The Netherlands**

Dr. Jong-Chan Chae, Chonbuk National University, **South Korea**

Dr. Wakil Ah Sarhadi, Kabul University, Kabul, **Afghanistan**

Dr. Gang Li, Chinese Academy of Agricultural Sciences, Beijing, **China**

Dr. Srikanta Das, Bidhan Chandra Krishi Viswavidyalaya, West Bengal, **India**

Dr. Amir Khalaf Al-Darwash, University of Baghdad, **Iraq**

Dr. Sladjan B. Rasic, Educons University, **Serbia**

Dr. Uğur CEYLAN, Tavşanlı Faculty of Applied Sciences, Kütahya Dumlupınar University,**Türkiye**

Rolf Sieling, Deula Nienburg, **Germany**

Dr. John Perumal, La Sierra University,**USA**

Dr. Rodica Silvia Stan, University of Agriculture and Veterinary Medicine, **Romania**

Dr. Renata Grochowska, National Research Institute, Warsaw, **Poland**

Dr. Michal Zasada, Warsaw University of Life Sciences, Warsaw, **Poland**

Dr. Y.Erdal Erturk, Igdır University, Igdır, **Türkiye**

Dr. Havzi Memeti, State University of Tetova, Tetova, **Makedonia**

Dr. Limya M. Warsima, University of Khartoum, Khartoum, **Sudan**

Dr. Teng Wan Dung, Advanced Materials Research Centre (AMREC), **Malaysia**

Dr. H.Porbabaei, Faculty of Natural Resources, Guilan University, Somehsara, **Iran**

Dr. Islam M. Janajreh, Masdar Institute of Science and Technology, Abu Dhabi, **UAE**

Dr. Omirzak Sembayevich Sultanov, Kazakh Agrotechnical University, Astana, **Kazakhstan**

Dr. Marius Sabau, University of Agriculture and Veterinary Medicine, **Romania**

Dr. Said Wahab, Agricultural University Peshawar, Peshawar, **Pakistan**

Dr. Asenath K.F Silong, **Nigeria**

Dr. Zeljka SILIJKOVIC, University of Zadar, **Croatia**

Dr. Figen ÇUKUR, Muğla Sıtkı Koçman University, **Türkiye**

Dr. Muhammad İsmail Kumbhar, Sindh Agriculture University, **Pakistan**

9th International Rural Tourism and Development Congress

October 2-4, 2025 Kahramanmaraş -TÜRKİYE

PROGRAMME

www.irtad.gen.tr

CONGRESS PROGRAM

Opening Ceremony and Technical Panel

Thursday, October 02, 2025

Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Yunus Emre Congress and Culture Center, Nizami-i Gencev-i Hall, Avşar Campus,

Onikişubat, Kahramanmaraş, Türkiye

Registration (Kayıt): 09:^{00}-10:^{00}

Opening Ceremony **10:^{00}-11:^{00}**

National Anthem and Slide Show

Opening speech

Assist. Prof. Dr. Mücahit PAKSOY, Conference Chair
Dept. Agricultural Economics, Faculty of Agriculture, Kahramanmaraş Sütçü İmam University

Protocol Speech

- Eshabil YILDIZ
  Provincial Directorate of Culture and Tourism
- Prof. Dr. Adil AKYÜZ
  Dean of Agriculture Faculty
- Prof. Dr. İsmail BAKAN
  Rector of Istiklal University
- Prof. Dr. Alptekin YASIM
  Rector of Kahramanmaras Sutcu Imam University
- Fırat GÖRGEL
  Major of Kahramanmaras City
- Prof. Dr. Vahit KİRİŞCİ
  Member of Parliament
- Mükerrem ÜNLÜER
  Governor of Kahramanmaras City

Plackets introduce & Gathering photos & tea-coffee break

Technical Panel **11:^{00}-12:^{30}**

Prof. Dr. Orhan ÖZÇATALBAŞ Moderator
Akdeniz University

The Role of Rural Tourism in Development: The Development of Rural Tourism in Kahramanmaraş with the Support of the Agriculture and Rural Development Support Institution (ARDSI)	Harun Reşit GENÇ[1], **Fırat KARAKÖY**[2] [1]Agriculture and Rural Development Support Institution, Provincial Coordination Unit, Kahramanmaraş, Türkiye [2]Agriculture and Rural Development Support Institution, Provincial Contact Office, Gaziantep, Türkiye
Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü ORKÖY Destekleri/ Forest Villages Supports of Kahramanmaraş Regional Directorate of Forestry	**Hacı Ahmet KUŞTAN** Kahramanmaraş Orman Bölge Müdürlüğü/Kahramanmaraş Regional Directorate of Forestry
Kırsal Turizmde Korunan Alanlar: Kahramanmaraş İli Örneği /Protected Areas in Rural Tourism: The Case of Kahramanmaraş Province	**Faruk TÜLÜCÜ** Kahramanmaraş Doğa Milli Parklar İl Müdürlüğü/Kahramanmaraş Provincial Directorate of Nature and National Parks
Kahramanmaraş İlinde Kırsal Kalkınma Desteklerinin Gelişimi/ Development of Rural Development Supports in Kahramanmaraş Province	**Ayşen Kılıç YOLAL** Kahramanmaraş İl Tarım ve Orman Müdürlüğü /Kahramanmaraş Provincial Directorate of Agriculture and Forestry

Questions – Answers session for the Speakers; End of the Opening Ceremony 12.30 – 14.00: Lunch Time

TECHNICAL PROGRAM

Thursday, October 02, Afternoon Session: 14:00–15:00 Nizami-i Gencev-i Hall

Session	**Rural Tourism**
Moderator	**Assist. Prof. Dr. Mithat DİREK**
Presentation Title	**Authors & Institutions**
Asude Bir Şehir; Seydişehir'in Turizm Potansiyeli / A Serene City; Seydişehir's Tourism Potential	R. Figen CEYLAN[1], **Mithat DİREK[2]** [1]Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Antalya, Türkiye [2]Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Konya, Türkiye
Impacts of the Circular Economy on Rural Tourism in the Context of Sustainability	**Orhan ÖZÇATALBAŞ** Akdeniz University, Faculty of Agriculture, Department of Agricultural Economics, Antalya, Türkiye
The Potential of Rural Tourism to Reverse Migration: An Analysis of Eight Provinces for the Period 2008–2024	**Arzu BERBER[1]**, Hüseyin ÖZEN[2], Banu ÖZTÜRK[3] [1]Kırşehir Ahi Evran University, Agriculture Faculty, Agricultural Economics Department, Kırşehir, Türkiye [2]Tarım ve Orman İlçe Müdürlüğü, Karpuzlu, Aydın, Türkiye [3]Selçuk University, Architecture and Design Faculty, Landscape Architecture Department, Konya, Türkiye
Kırsal Turizmin Kırsal Kalkınma Üzerindeki Etkisi / The Impact of Rural Tourism on Rural Development	Hasan ARISOY, Melih ERDEM, **Mustafa ÇETİN** Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Konya, Türkiye
15:00 – 15:30	**Networking & Coffee Break- 30 minutes**

İÇİNDEKİLER

KAHRAMANMARAŞ ORMAN BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ ORKÖY DESTEKLERİ 1

KAHRAMANMARAŞ İLİNDE KIRSAL KALKINMA DESTEKLERİNİN GELİŞİMİ 2

THE POTENTIAL OF RURAL TOURISM TO REVERSE MIGRATION: AN ANALYSIS OF EIGHT PROVINCES FOR THE PERIOD 2008–2024 3

YENİ BİR BOYUT; KENT TARLALARI 4

MOĞOLİSTAN: GELENEĞİN MACERA İLE BULUŞTUĞU YER 5

TARIM TURİZMİ YAPILAN BÖLGELERDE TOPRAKLARIN SÜRDÜRÜLEBİLİR KULLANIMI VE TURİSTLERİN TOPRAK KORUMA FARKINDALIĞINA ETKİSİ 6

YEDİKUYULAR KAYAK MERKEZİ KAR KALINLIĞININ GOOGLE EARTH ENGINE (GEE) İLE ZAMANSAL DEĞİŞİMİNİN TESPİTİ 7

KIRSAL TURİZMDE SERTİFİKASYON SİSTEMLERİNİN MEKÂNSAL VE TOPLUMSAL YÖNLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI ANALİZİ: BEST TOURİSM VİLLAGES, CİTTASLOW VE AGRİTURİSMO ITALİA ÖRNEĞİ 9

RURAL TOURISM AS A SUSTAINABLE ALTERNATIVE IN CLIMATE-STRESSED PAKISTAN: A QUANTITATIVE ASSESSMENT OF TOURIST PERCEPTIONS 11

ORTA AKDENİZ BÖLGESİ'NDE YEREL HALKA GÖRE KIRSAL TURİZM POTANSİYELİ VE GELİŞTİRİLMESİ OLANAKLARI 12

DIGITAL STORYTELLING FOR CULTURAL HERITAGE PROMOTION: THE CASE OF THE SUDANESE PYRAMIDS 13

SOMUT OLMAYAN KÜLTÜREL MİRAS UNSURU OLARAK TARHANA YAPIMI GELENEĞİ VE KIRSAL TURİZM FAALİYETLERİNE ENTEGRASYONU: BURDUR TARHANASI ÖRNEĞİ 14

TRIP TO SIREN VALLEY 16

WATER USE EFFICIENCY IN THE PRODUCTION OF KEY STRATEGIC CROPS 17

ÜZÜMSÜ MEYVELER ÇEŞİT BAHÇELERİNİN TURİZM DESTİNASYON ALANI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ 18

ETHNOBOTANICAL STUDY OF SOME MEDICINAL PLANTS IN ERBIL 20

ECO-TOURISM ALONG THE NILE: COMMUNICATION STRATEGIES FOR SUSTAINABLE TOURISM IN SUDAN 21

THE ROLE OF RURAL TOURISM IN INCREASING THE ATTRACTIVENESS OF RURAL LIFE FOR RURAL FAMILIES 22

CLIMATE CHANGE ADAPTATION STRATEGIES IN RURAL FARMING COMMUNITIES 23

AGROTOURISM IN EGYPT 24

BAMBOO: A GIFT TO UNLOCK THE LIBERIAN ECONOMY 25

INVESTIGATING THE IMPACT OF EDUCATION ON THE EMPOWERMENT OF LOCAL COMMUNITIES IN RURAL TOURISM DEVELOPMENT 26

MULTISENSORY FOOD EXPERIENCES AND SENSORY MARKETING STRATEGIES IN RURAL TOURISM DESTINATIONS 27

THE ROLE OF RURAL TOURISM IN PRESERVING AND REVITALIZING CULTURAL HERITAGE 28

KIRSAL TURİZMİN KALKINMADAKİ ROLÜ: TARIM VE KIRSAL KALKINMAYI DESTEKLEME KURUMU (TKDK) DESTEKLERİYLE KAHRAMANMARAŞ'TA KIRSAL TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ 31

GEBEN VADİSİ MİLLİ PARKININ EKOTURİZM POTANSİYELİ, BİYOLOJİK ÇEŞİTLİLİĞİ VE DOĞA KORUMA YAKLAŞIMLARI 37

ASUDE BİR ŞEHİR; SEYDİŞEHİR'İN TURİZM POTANSİYELİ 43

KIRSAL TURİZMİN KIRSAL KALKINMA ÜZERİNDEKİ ETKİSİ 53

ECONOMIC ASSESSMENT OF THE IMPACT OF NON-AGRICULTURAL ACTIVITIES ON INCOME FROM CROP AND LIVESTOCK PRODUCTION IN HOUSEHOLD FARMS: THE CASE OF SAMARKAND REGION 58

AN OVERVIEW OF RURAL TOURISM AND SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN EGYPT 67

ASUDE BİR ŞEHİR; SEYDİŞEHİR'İN TURİZM POTANSİYELİ

Figen CEYLAN[1*] **Mithat DİREK**[2]
[1]*Akdeniz Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Antalya, Türkiye*
[2] *Selçuk Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Tarım Ekonomisi Bölümü, Konya, Türkiye*
***E-mail:** figenceylan@akdeniz.edu.tr ***Orcid No:** 0000-0003-0459-7521

Özet
Konya iline bağlı Seydişehir ilçesinin bilinen yerleşimi Roma döneminden başlamaktadır. Ancak tarih öncesi çağlardan günümüze kadar verimli toprakları, uygun iklimi nedeniyle yerleşim yeri olagelmiş Seydişehir'in tarihi MÖ 5 bin yıllarına dayandığı bilinmektedir. Sırasıyla Roma, Bizans, Selçuklu, Karamanoğlu, Eşrefoğulları beyliklerinden sonra Osmanlı döneminde de önemli bir yerleşim merkezi olmuştur. Bu medeniyetlerden günümüze kadar birçok kültürü, tarihi, mimariyi içinde barındıran şehrin birbirinden değerli varlıkları bulunmaktadır. Bunların birçoğu halen görülebilir durumdadır. Bunun yanı sıra şehre ismini veren Anadolu erenlerinden Seyyid Harun Veli'nin manevi ikliminde şehir her geçen gün gelişmeye ve değişmeye devam etmektedir. Orta Anadolu'nun Akdeniz'e bağlandığı önemli geçit noktalarından birisi olan şehrin ziyaret edilebilecek çok sayıda tarihi eseri, kültürü ve doğal varlıkları vardır. Bu çalışmada şehrin sükûnetini, tarihini, kültürünü ve doğasını tanıtmak, bunun şekillenmesine etki edecek turizm potansiyelini ortaya çıkarmak amaçlanmıştır. Bu amaçla şehirdeki tarihi, kültürel ve doğal yapılar ile şehirde kadim olan hikayeler verilecektir.
Anahtar Kelimeler; Seydişehir, Seyyid Harun Veli, Kültürel varlıklar

A Serene City: The Tourism Potential of Seydişehir

Abstract
The known settlement of Seydişehir town that is attached to Konya province began in the Roman period. However, thanks to its fertile lands and favorable climate, the region has served as a place of habitation since prehistoric times, with its history traced back to around 5000 BCE. Following the Roman, Byzantine, Seljuk, Karamanid, and Eşrefoğulları principalities, Seydişehir remained an important settlement center during the Ottoman era as well. The city embodies numerous cultural, historical, and architectural treasures from these civilizations, many of which are still visible today. In addition, under the spiritual influence of Seyyid Harun Veli—one of the Anatolian saints who gave the city its name—Seydişehir continues to develop and transform. Situated at a key crossroads connecting Central Anatolia to the Mediterranean, the city offers visitors a wealth of historical monuments, cultural heritage, and natural assets. This study aims to present the city's tranquility, history, culture, and nature, while revealing the tourism potential that shapes its character. For this purpose, the historical, cultural, and natural structures of the city, along with its ancient narratives, are examined.
Keywords: Seydişehir, Seyyid Harun Veli, Cultural Heritage, Tourism Potential, Central Anatolia

1. GİRİŞ

Bir yerleşim yerinin veya şehrin kurulmasında etkili olan faktörler; doğal koşullar, ekonomik imkânlar, toplumsal-siyasal dinamikler ve stratejik nedenler olarak tanımlanabilir. Bu faktörlerin birleşimi bir bölgeyi yerleşim yeri haline getirir. Doğal koşullar yerleşme yerlerinin konumunu doğrudan etkilemektedir. İç Anadolu Bölgesinin Akdeniz'e bağlanmasında önemli kavşaklardan birisi de Anadolu coğrafyasının merkezinde bulunan Konya ilinin Seydişehir ilçesinin bulunduğu konumdur. İç Anadolu'yu Akdeniz'e bağlayan önemli ve tarih boyunca en yoğun kullanılan ana doğal geçit Gülek Boğazıdır. Ancak Konya ve çevresinden Antalya'ya ulaşım Beyşehir–Seydişehir hattından sağlanmaktadır. Seydişehir'in tarihi incelendiğinde de ilk çağlardan günümüze önemli bir geçit alanı olmasının etkisi görülür. Bunun yanı sıra ovanın verimli toprakları, su kaynakları ile doğal

yapının yerleşim yeri olarak seçilmesinde etkili olduğu söylenebilir. Şehrin adının aslen Horasan Bölgesinden olup Anadolu'ya yerleşen Seyyid Harun (Hz) den geldiği rivayet edilir. Eski yazılı belgelerde "Seyyid-Şehri", "Seydi-Şehir" gibi ifadelerin geçtiği de kaynaklarda belirtilmektedir (Erdoğru, 1992, Durgunay, 2018).

Turizm faaliyetleri, özellikle kısa süreli geliş-gidişler, gidilen yere sosyo-ekonomik fayda sağlamaktadır. Dolayısıyla, turizmin bacasız sanayi olarak da ifade edildiği bir gerçektir. Son dönemlerde kısa süreli turizm faaliyetlerinin artmasındaki ana faktör budur. Diğer ikinci bir neden de kısa süreli ziyaretlerin daha ekonomik olmasıdır. Nitekim kısa süreli şehir ve ilçe turlarının bu derece yaygınlaşmasının ana nedeni hem ekonomik olarak hem de zaman bakımından avantajlı olmasıdır. Dolayısıyla gezginler kısa süreli faaliyetlerde tüm gün aktif kalır, eğlenceli etkinliklere katılır, keşfetme fırsatı yakalar, yeni hedefler belirler ve farklı kültürler hakkında bilgi edinir. Bu bakımdan Konya şehir merkezine kara yolu ile araçla1 saat mesafede bulunan Seydişehir'de gerek Seyyid Harun Veli (Hz) yerleşimine bağlı inanç, gerekse doğal ve tarihi bakımdan avantajlı yerleşim yerlerinden birisidir.

Bu çalışma Seydişehir ilçesinin turizm potansiyelinin kısa süreli ya da daha uzun süreli ziyaretler için avantajlı yönlerini incelemeyi, tanıtmayı ve keşfetmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca çalışma turistlerin ne bulmak istedikleri ne amaçladıkları, doğal, tarihi ve kültürel bakımdan keşfedilecek bilinmeyenleri de sunacaktır. Bu amaçla Seydişehir'in Türkiye Güney Toros dağlarının kuzey konumundaki yerleşimi ile kırsal turizm ve kültür turizmi potansiyeli kaynak taramaları esas alınarak değerlendirilmiştir. Bunun ardından Seydişehir için temel nitel değerlendirme araçlarından olan SWOT analizi literatür ve potansiyele bağlı olarak sunulmuştur.

2. TÜRKİYE GÜNEY TOROS DAĞLARININ TURİSTİK KONUMU VE ÖNEMİ

2.1. Güney Torosların Güneyinin Mevcut Turizm Kapasitesi

Anadolu coğrafyasının güney kıyılarına paralel olarak uzanan Toros dağlarının güney etekleri hem konvansiyonel hem doğa hem de kültür turizmi için önemli özelliklere sahiptir. Konvansiyonel turizm lokasyonları dahi özellikle kültür/tarih turizmi çerçevesinde önemli güçlü yanlara ve fırsatlara sahiptir. Temel bir lokasyon değerlendirmesinde bölgenin önemli turistik alanları aşağıdaki gibi örneklerle sıralanabilir.

Adrasan körfezi: Antalya'nın Kumluca ilçesi sınırları içinde bulunan Adrasan, ya da Antik Yunan dilinde Erdassa, sahil turizmi ve deniz kıyısına entegre dalma, balıkçılık faaliyetleri ile sunduğu yürüyüş ve tırmanma olanakları ile doğa turizmi potansiyeline sahiptir. Bu özellikleri ile hem yerli hem de yabancı turistler için önemli bir merkezdir. Likya yolu, Olympos dağı ve Roma dönemi kalıntıları, tarihi dokusu ve konvansiyonel özellikleri ile Phaselis koyu, Hristiyanlık tarihinin önemli havarilerinden Aziz Nicolas'ın doğum ve yerleşim yeri olarak Patara-Demre, Gelidonya Feneri körfezin kapsama alanında yer alan deniz ve tarih turizminin özel alanlarıdır (Por, 2023). Ayrıca Likya yolu ve Ulupınar (Chimera) yürüyüş ve ilişkili doğa turizmi faaliyetleri için önemli seçenekler arasındadır. Bu bölge hem yerli hem de yabancı turistler için önemli bir cazibe merkezidir. Bölgenin sağladığı turizm gelirlerini artırmanın önündeki en temel sorunlar ise bölgedeki yaz dönemi yoğunluğunun çok fazla olmasına karşılık, sezonun uzatılmasına engel olan altyapı ve üst yapı sorunlarıyla ilgilenilmesi gerekliliğidir.

Doğa-tarih turizmi: Bölgede yer alan Göynük ve Kapuz kanyonu hem trekking (doğa yürüyüşü) hem de safari gibi etkinliklerde öne çıkmaktadır. Kapuz kanyonu yüzme olanakları da sunarken dağ-deniz turizmi kombinasyonu ile yine yerli ve yabancı turistler için cazibe merkezi oluşturmaktadır. Bu turizm alanlarında ise özellikle çok dilli rehber eksikliği ve güvenlik ve denetim problemlerinin sürdürülebilir şekilde kontrol edilememesi sıkıntı yaratmaktadır (Güçer, 2025). Ayrıca, Aziz Paul Yolu antik patikalar ve dağ geçitleri ile uzun rota yürüyüş parkurları ile tarih ve doğa turizmi için önemli alanlardan bir diğeridir. Bu parkur için de rehber eksikliği, ulaşım sıkıntısı ve mevsimsel erişim sorunları tam olarak çözülememiştir. Tarih-doğa-kültür turizminin kesişme noktalarından bir diğeri özel karstik yapısıyla Antalya Serik ilçesi sınırları içerisinde yer alan Zeytintaşı Mağarası'dır.

Bu mağara da alternatif merkez olarak tanımlanabilecek ve hedef kitlelere tanıtılabilecek iken, bölgenin konvansiyonel hedefleri nedeniyle yeteri kadar bilinmemektedir.

Tarih-kültür turizmi: Güney Toroslar tarih ve kültür turizmi kombinasyonunda rotalar da sunar. Mersin ili sınırları içinde yer alan Belenkeşlik Kalesi, Gözne Kalesi, Yumuktepe Höyüğü eski çağlardan günümüze kültürel bilginin aktarılmasında, özellikle tarihe ilgisi olan alternatif hedef kitleler için alternatif merkezlerdir (Yılmaz, 2022). Ancak, bu hedef bölgenin tanıtılması ve ilgili hedef kitle için cazibe merkezi olarak tanımlanmasında eksiklikler dikkat çekmektedir. Bu keşif alanlarında yeterli arkeolojik ilerleme kaydedilemediği gibi, alternatif konaklama planlamasında eksiklikler bulunduğu bilinmektedir.

Kış turizmi: Güney Toroslar' ın sunduğu bir diğer olanak da kayak alanları ve yürüyüş alanları ile Saklıkent ve Isparta Davras gibi alanlardır. Bu bölgeler önemli cazibe merkezleri olarak ön plana çıkarken ve sezon uzatma potansiyelleri nedeniyle alternatif olarak öne çıkmışken, üst yapı ve konaklama tesislerinin her hedef kitleye uygun gelişmelerindeki eksikler ve maliyetlerin tam olarak yönetilememesi öne çıkan problemlerdir (Demiray, vd., 2024).

Yayla turizmi: Konvansiyonel turizmin özellikle tarih ve doğa turizmi ile birleştirerek geliştirilmesine odaklanılan Güney Toroslar' da tanımlanmış olmakla birlikte yayla turizminin gelişimi istenilen düzeyde değildir. Ormana Köyü gibi merkezler turist çekme potansiyeline sahip ve yerleşikler tarafından benimsenmiş olsa da bölge geneline turizm potansiyeli tam olarak aktarılamamıştır. Burada köy/yörük evlerinin turistik değer olarak sunulması, yöresel yaşam deneyimlerinin yerli ve yabancı kitleye pazarlanabilmesinde temel eksiklikler ulaşım, altyapı sorunları ve bölgelerin tanıtımı ile eksiklikler ön plana çıkmaktadır.

Bu genel değerlendirme öncelikle konvansiyonel turizm merkezi ile konumlandırılmış olan Antalya ve çevresinde faaliyet ve gelirlerin çeşitlendirilmesi için ön plana çıkan alternatiflere değinilmiştir. Özellikle, bölgenin büyük oranda tanınırlığının turizm faaliyetleri ve gelirlerine katkısı yadsınamayacak boyuttadır. Bununla birlikte, pazarın genişletilmesi, alternatif olanakların pazarlanması, yerel halkın faaliyetlere katılımının artırılması, eğitim ve rehberlik hizmetlerinin geliştirilmesi ve altyapı ile üst yapıda gelişme ve güncellemelere duyulan ihtiyaç da açıkça ortadadır. Torosların güney eteklerinde olduğu gibi, kuzeyinde de önemli bir potansiyel olduğu ve bunların incelenmesi gerektiği düşünülmektedir.

2.2. Güney Torosların kuzeyi ve Gülek Boğazı çevresindeki turistik potansiyel

Güney Toros Dağları'nın kuzeyine çıkıldığında oldukça geniş bir alanda tarım ve kısmen sanayi faaliyetlerinin egemen olduğu kolaylıkla söylenebilir. Burada Orta Anadolu'nun farklı kentlerinin Anadolu'nun Türkleşmesi tarihi içinde önemli köşe taşlarını oluşturduğu ve bu nedenle tarih-kültür turizmine yönelik potansiyel sahibi olduğu gözlenmektedir. Özellikle Türkiye'nin yüz ölçümü en büyük ili olan Konya'nın Akdeniz bölgesi ile geçiş kuşağında yer alan ilçeleri doğa turizmi ile birlikte tam olarak değerlendirilemeyen önemli tarihi ve kültürel potansiyele sahiptir. Öncelikle Gülek Boğazı çevresinde potansiyel yer alan yerleşim bölgelerinde doğa turizmi ile ilişkilendirilebilecek Beyşehir, Bozkır, Hadim, Taşkent, Derebucak üzerine bir değerlendirme yapılabilir. Bu değerlendirme Seydişehir'in potansiyeli üzerine daha detaylı düşünme olanağı sağlayacaktır.

a. Beyşehir Gölü ve Milli Parkı

Beyşehir Gölü Türkiye'nin üçüncü en büyük gölü olmakla birlikte en büyük tatlı su gölüdür. Göl bölgesi uzun zamandır doğa yürüyüşü, tekne turları ve gözlem için turizm destinasyonu olarak tanınmakta ve pazara sunulmaktadır. Ancak, gölün iklim değişikliğine bağlı zayıflayan özellikleri turistik değerinin azalmasına neden olmaktadır (Akgöz ve Temizel, 2024).

Şekil 1. Beyşehir Gölü'nün Değişimi

Bununla birlikte, Beyşehir dışındaki ilçelerdeki altyapı ve üst yapı sorunları, konaklama tesisi ile turist ağırlamaya yönelik tesisleşmenin eksikliği bölgenin turistik olarak pazarlanmasında öne çıkan sorunlardır. Konya il merkezinin Mevlana kültürel yapısını pazarlama dışında, çevreyi düzenleme ve tanıtma eksikliği de dikkate alınmalıdır. Turizmi merkezde kültür turizmi ile ilişkilendiren il bürokratik yapısının ilçelerdeki değerleri daha fazla ön plana çıkarmak için politika geliştirmesi ve bunu yerelle ilişkili sürdürmesi önemlidir. Ayrıca, bölgenin kültürel turizmde de ön plana çıkarılabileceği de yukarıda da belirtildiği gibi mümkündür. Bunun için Kültür ve Turizm Bakanlığı öncülüğünde hazırlıklar yapılması önerilerden birisi olarak değerlendirilebilir.

b. Bozkır, Hadim, Taşkent, Derebucak

Bu bölge hem doğa turizmi hem de kültür turizmi için öne çıkan özelliklere sahiptir. Göksu nehri ile ilişkilendirilecek kanyon yapısı ve bölgede yer alan Yerköprü Şelalesi doğaseverler için özel fırsatlar sunmaktadır. Derebucak çevresinde yer alan karstik Balatini ve Körükini mağaraları doğa turizmine açık durumdadır (Anonim, 2023).

Şekil 2. Bozkır, Hadim, Taşkent, Derebucak çevresi turistik değerler

Konya – Niğde – Adana kesişiminde yer alan Aladağlar ve Bolkar Dağları dağcılık, trekking ve kamp faaliyetleri için elverişli ve ön plana çıkarılabilecek özelliktedir. Aynı zamanda, Roma ve Bizans dönemi kalıntıları ile Bozkır (Anonim, 2019a), yörük ve yayla turizmi potansiyeli ile Hadim ve çevresi öne çıkarılabilecek özelliklere sahiptir.

Potansiyel değerlendirmesine geri döndüğümüzde, Beyşehir'de 170 üzerinde oda ve 400 civarında yatak kapasitesi olduğu not edilebilir. Son kayıtlara göre ilçede 3 yıldızlı bir otel, göl çevresinde de sınırlı sayıda küçük ölçekli ve kamp odaklı tesis ve kamu yönetimi altında tesis olduğu görülmektedir. Yapılan strateji analizlerinde ilçenin daha fazla kapasitesinin olduğu, yeni ve daha yüksek özellikte tesislere ihtiyaç bulunduğu belirtilmektedir. Bozkır'da 3 otel ve bir kamu misafirhanesi olduğu ve kapasitenin 100 yatak altında olduğu not edilmiştir. Hadim ilçesinde daha çok kamu konaklamasına açık öğretmen evi belediye oteli dışında kamp alanları olduğu kayıt edilmektedir. Taşkent'te bölgenin turistik özelliklerine uygun kamp ve taş ev özelliğinde tesisleşme bulunmaktadır ve bu tesislerin 200

üstü yatak kapasitesinin olduğu bilinmektedir. Ancak tüm bu tesislerin sezon ve sezon dışı doluluk oranlarına dair bilgi bulunmamaktadır.
Güney Torosların kuzey yakasında ve Akdeniz – Anadolu geçişinde yer alan bu bölgelerin ardından strateji geliştirmenin merkezinde yer alan Seydişehir ilçesinin tarihsel konumu, doğal ve tarihi özellikleri ile turizme yönelik mevcut durumu ile gelecek projeksiyonunun yapılması hedeflenmiştir.

2.3. Seydişehir'in Turizmin Potansiyeli

Konya ilinin Taşkent sonrası Akdeniz sınırına en yakın olan ve nüfus ve ekonomik olarak daha yüksek konumlanan ilçesi Seydişehir'dir. Seydişehir ekonomik olarak öncelikle boksit kaynakları ve uzun süre kamu eliyle işletilmiş ve 2003 yılında özelleştirilmiş Alüminyum işleme tesisleri ile ön plana çıkmaktadır. Dolayısıyla, Seydişehir'in Cumhuriyet sonrası ekonomik yapısı madencilik ve sanayileşme üzerine kurgulanmıştır. Bununla birlikte, ilçe konumu gereği Anadolu'nun Türkleşmesi ve kültürel yaygınlaşma üzerine önemli özelliklere sahiptir. Ayrıca, ekonomik olarak değerlendirilmesinde eksik kalınmış Suğla Gölü ve çok sayıda tatlı su kaynakları ile doğal çevreye sahiptir. İlçe merkezi 1.000 metre rakıma sahip olmakla birlikte, alt yapılaşmanın son 35 yılda oldukça geliştiği Toroslar geçişinde bu rakım 1.500 metreye çıkmaktadır.
İlçe hem tarihi ve kültürel özellikleri hem de doğal konumu nedeniyle değerlendirilmemiş bir turizm potansiyeline sahiptir. İlçenin potansiyelini daha iyi anlamak için öncelikle tarihi konumunu ardından coğrafi ve doğal konumunu anlatmak faydalı olacaktır.

2.4. Seydişehir'in Tarihi ve Kültürel Çehresi

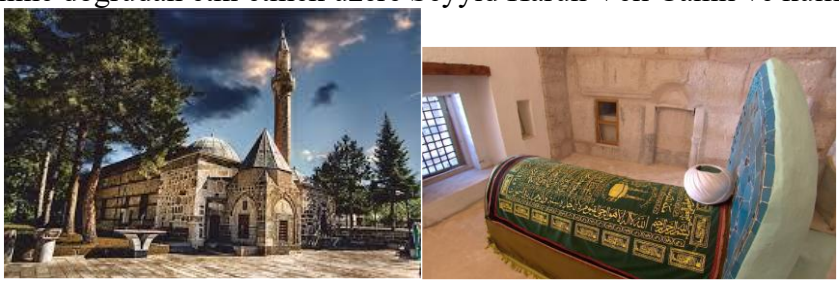
Seydişehir Doğu Roma ve Bizans döneminde, bugün de olduğu gibi, Akdeniz ve Orta Anadolu geçiş noktasında yer almıştır. Şehrin yerleşik bir birim olarak 13. yy. sonunda kurulduğu bilinmektedir (Erdoğru, 2003). Bu Dağlık Kilikya bölgesinin kuzey geçidinde yer alan yerleşim yeri ekonomik olarak gıda ve hayvancılık ürünlerinin Orta Anadolu'ya transferinde önemli bir konuma sahip olmuştur. Son dönemde geç Roma dönemine ait mil taşları ve geçiş güzergahı kalıntıları bulunmuştur. İlçe ve çevresinde döneme ait antik yerleşimler, mezar yapıları, Roma suyollarının geçişine işaret eden köprü ve korunma özellikli küçük kale kalıntılarına ulaşılmıştır. Ayrıca, bölge Bizans döneminde Hristiyanlığın yayılmasında güney sınır hattındaki konumu nedeniyle tespit edilmiş kayadan oyma ibadethaneler ve mezarlık alanları da barındırmaktadır (Durgunay, 2018). Suğla Gölü çevresindeki buluntular arşiv kayıtları ile belgelenmiştir.
Bu döneme dair turizm haritasında nadiren yer verilen ve ön plana çıkarılmayan bazı kalıntılardan örnek vermek uygun olacaktır. Bostandere Köyü çevresinde yer alan Vasada Antik Kenti yaklaşık 3.000 kişilik antik tiyatrosu ile ön plana çıkarılmaya değerdir. Ancak tiyatro 50 yıl önce keşfedilmiş olmakla birlikte, kazılar ilerletilmemiştir. Asar Tepe mevkiinde yer alan höyük ve savunma kalesine ait tespitler yapılmış olmakla birlikte çalışmalar iletilmemiştir. Bunların dışında da kazılmayı ve göz önüne çıkarılmayı bekleyen höyükler ve küçük kale kalıntıları bulunmaktadır (Arslan, 2023).

Şekil 3. Vasada Antik Kenti ve çevresi

Daha önce belirtildiği gibi ilçe Anadolu'nun Türkleşmesinde ve İslamiyet'in yayılmasında da Konya merkez gibi önemli özelliklere sahiptir. Bilindiği üzere Anadolu'nun Türkleşmesi 1071 Malazgirt

Savaşı ardından hız kazanmış, Konya merkezli Selçuklu İmparatorluğu dönemi ve imparatorluğun 13. yüzyılda dağılmasının ardından gelen Anadolu beylikleri döneminde devam etmiştir.
Şehrin bir yerleşim merkezi olarak kurulması ve dini-kültürel merkez haline gelmesi Horasan'dan geldiği rivayet edilen Seyyid Harun Veli tarafından 13. yy. sonunda Eşrefoğulları Beyliği idaresi döneminde gerçekleşmiştir (Kurnaz, 1991; Durgunay, 2018). Bu kuruluş döneminde şehrin islami-kültürel gelişimine doğrudan etki etmek üzere Seyyid Harun Veli Camii ve külliyesi inşa edilmiştir.

Şekil 4. Seyyid Harun Veli Camii ve Külliyesi

Bu yapı, bölgede önemli sosyo-kültürel değişimlerin simgesi olarak hem dini olarak hizmet sunmaya devam etmekte hem de ziyaretlere açık bulunmaktadır. Tüm bu süreç göçebe yörük hayatından yerleşik düzene geçmenin önemli köşe taşlarından birisidir ve görünür-bilinir hale getirilmesi beklenmektedir. Böyle bir durumda sadece yerli değil aynı zamanda yabancı kültür turizmi hedef kitlelerin de dikkati çekebilecek potansiyele sahiptir. İlçenin bu geçiş sürecinde elde ettiği ve sürdürdüğü özellikler aşağıdaki şekilde gösterilebilir.

Şekil 5. Anadolu'nun Türkleşmesi' nde Seydişehir'in Konumu

Bu Türk-İslam geçiş sürecine dair siyasi-sosyal farklılıkların etkileri arasında türbe ziyareti kültürü, yerleşik hayatın değiştirdiği ve günümüze ulaşan el sanatları ve şiir/menkıbeler ilgi çekici detaylar olarak değerlendirilebilir. Ahşap, halı ve el sanatı ürünlerinin korunmuş örnekleri bulunmakta ve bunların bir kısmı Adile Baysal Kültür ve Sanat Evi Seydişehir Kent Müzesi'nde ziyaretçilere sunulabilecek durumdadır. Ancak özellikle köylerde, halkın geçmişten gelen gelenekleri koruduğu ve yapım atölyelerinin, ortak kullanıma seramik atölyelerinin varlığı not edilmelidir. Ayrıca, ilçenin eski yapılaşmasında Selçuklu-Karamanoğulları-Eşrefoğulları etkileri belirginliğini korumakta ve kültürel etkisini sürdürmektedir.
Osmanlı İmparatorluğu döneminde Beyşehir vilayetinin bir kazası olarak kaydedilen ilçe (Değerli, 2013), Cumhuriyet'in kuruluşu ile birlikte Konya iline bağlanmıştır. Gelişen ve süren mahalle kültürü, yörük-oba şenliklerinin turizm hedef kitlelerine ulaşmadan dahi sürdürülmesi oldukça etkili kültürel unsurlar sunulabilecek özelliktedir. Yayla göçü zamanında sürdürülen şenlikler, sürdürülen keçi kılı çadırlar ile yerel ürün ikramının şenliklere katılan herkese açık etkinliktedir. Fakat bu kültürel etkinliklerin bilinirlikleri azdır. İlçe ve bölgeye özgü halk dansları, kaşık oyunu ve yörük halayı tüm etkinliklerin parçası olmayı sürdürmektedir. Bunlara ek olarak nohut üretiminin

yoğunluğu ile ön plana çıkan şehir 2022 yılında coğrafi işaret alan leblebisi ile de ünlüdür (Akmeşe ve Özcan, 2024). İlçede 700 yıldır üretilen leblebi yerel tüketime ek olarak, ilçe dışında satılmakta, turistik duraklar ve toplu taşıma merkezlerinde de satışa sunulmaktadır.

2.5. Seydişehir'in Doğal ve Kırsal Turizm Potansiyeli

Seydişehir'in kırsal turizm potansiyeli ile kültür turizmi potansiyelinin kesiştiği noktalar vardır. Özellikle yaz dönemi yayla çıkışı ve bunun içine entegre olan kültürel faaliyetler kesişme noktalarından birisidir.

Bununla birlikte, Suğla gölü etrafında sürdürülen geçimlik balıkçılık faaliyetleri özelde genişletilerek turizm hedef kitlesine pazarlanabilecek bir potansiyele işaret eder. Aynı şekilde göl ve çevresi doğa yürüyüşü ve doğa gözlemciliği için olanaklar sunabilir. Şehrin bir diğer önemli doğal varlığı Güney Torosların uzantısı olarak tanımlanabilecek olan Küpe Dağı'nda yer alan Tınaztepe Mağarası'dır. İlçe merkezine yaklaşık 20 km mesafede olan ve Antalya yolu üzerinde konumlanan mağara 1968 yılında keşfedilmiş ve Türkiye'nin bilimsel olarak incelenen ilk mağaralarından birisi olmuştur (Anonim, 2019b). Türkiye'nin en uzun mağaralarından birisi olan Tınaztepe'nin 10 km'lik alanı incelenebilmiştir. 1970'li yıllarda turizme açılan ilk mağara olma özelliği kazanan Tınaztepe'nin yaklaşık 1,5 km'lik alanı ışıklandırılmış ve içinde yürüyüş rotası oluşturulmuştur.

Şekil 6. Küpe Dağı ve Tınaztepe Mağarası

Antalya-Seydişehir yolu 1970lerde açılmış olmakla beraber, 2000lerin başı itibariyle bakım ve onarım çalışmaları ardından daha yoğun bir geçiş güzergahı olmuştur. Bununla birlikte, 2024 yılı itibariyle Beyşehir-Antalya güzergahı özellikle toplu taşıma için devreye girdikten sonra, yolun bilinirliği azalmaya başlamıştır. Bu durumun etkilerinin turizm planlaması çerçevesinde değiştirilebileceği düşünülmektedir. Tınaztepe mağarası aynı zamanda yayla kullanımı için de bir geçiş noktası oluşturmaktadır. Bu nedenle, tarih – doğa – kültür turizmi eşliğinde bir planlama ile daha çok ilgi çekeceği düşünülmektedir.

Bunlara ek olarak, Seydişehir çevresinde yer alan orman alanlarının trekking, bisiklet sporları için düzenlenmesi de hedeflere katkı sağlayacaktır. Ayrıca, bahçecilik faaliyetleri ve özellikle elma ve kiraz yetiştiriciliğinde ürün toplama sezonunun üretimle entegrasyonu da kırsal turizmin geliştirilmesine katkı sağlayabilecektir.

Bununla birlikte, şehrin özellikle turizme yönelik üstyapı sorunları bulunmaktadır. İlçede 4 otel bulunmakla birlikte, kamu tesisleri de dahil olmak üzere toplam yatak kapasitesi 200'den azdır. Yayla turizmi ile entegre edilmek üzere 36 kişilik bir bungalov tesisinin inşa edilmesi planlanmaktadır.

Bu değerlendirmeyi tamamlayacak şekilde, ilçede turizmin güçlü ve zayıf yanları ile potansiyel geliştirmede ön planda tutulması gereken fırsat ve tehditlerin özetlenmesi istenmiştir.

2.6. Seydişehir için Turizm Faaliyetlerinin SWOT Analizi

Esasen Seydişehir için geçerli olan kültür ve kırsal turizm geliştirme yönlü faaliyet ve politika önerileri Güney Toroslar' ın kuzeyinde yer alan hemen her bölge için geçerlidir. Bununla birlikte Seydişehir özelinde bir tablolama yapılırsa politika geliştirme alanları aşağıdaki gibi özetlenebilir.

Çizelge 1. Seydişehir Turizm Potansiyeli için SWOT Analizi

Güçlü Yanlar	Zayıf Yanlar	Fırsatlar	Tehditler
• Kültürel ve doğal zenginliklerin varlığı	• Turistik merkezlere ulaşım eksikliği	• Toros yaylalarının erişilebilirliği ve yerel halkın adaptasyon kolaylığı	• Antalya ulaşımının Beyşehir yönüne alınmasının toplu ulaşımı olumsuz etkileme ihtimali
• Tınaztepe Mağarası'nın tarihi ve doğal önemi	• Altyapı ve tesis eksikliği	• Toros geçitlerinin spor ve doğa turizmine elverişli hale getirilebilmesi mümkündür	• Makro ekonomik ve sosyal durumun kısa vadeli politika geliştirme ve bunu uygulamaya olanak sağlamaması
• Tatlı su kaynaklarının varlığı nedeniyle alternatif faaliyetlere ev sahipliği yapabilme potansiyeli	• Büyük potansiyele rağmen tanıtım ve bilinirlik eksiği	• İlçe halkının sosyo-ekonomik farkındalığının yüksek olması	• Doğal merkezlerin değişen iklim koşulları nedeniyle erişimine getirilebilecek kısıtlar
• Yörük kültürünün gelişmişliği ve sürdürülmesi	• Mevsimselliğe bağlı olarak kış aylarında faaliyetlerin sınırlılığı	• İlçenin bölgedeki konumu ve ekonomik önemi tanıtım çalışmalarının organize edilmesini kolaylaştırabilme özelliği	
• Tarihi ve dini yapılar ve bunlara yönelik kültür rotalarının varlığı	• Özellikle yayla ve kırsal alanlarda yapılaşma planlarının doğaya ve ekosisteme zarar verme ihtimali	• Online tanıtım çalışmaları hem maliyet hem de hedef kitle erişimi sebebiyle iyi olanaklar	

3. GENEL DEĞERLENDİRME VE ÖNERİLER

Literatüre atıfla kısaca özetlendiğinde, Torosların güneyinde olduğu gibi kuzeyinde de önemli bir turistik potansiyel bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu potansiyelin değerlendirilmemesi bölgedeki sosyo-ekonomik canlılıkla birlikte alternatif gelir kaynaklarından istifade edilmesi için bariyer oluşturmaktadır. Konya ilinin Güney Toroslar komşuluğunda yer alan tüm yerleşim yerlerinde olduğu gibi, Seydişehir ilçesinde de önemli bir kırsal-kültürel turizm potansiyeli bulunmaktadır. Seydişehir günümüze değin tarım ve madencilik faaliyetleri ile ekonomik yapısını sürdürmekle birlikte, özellikle madenciliğin sınırlı hale gelmesi nedeniyle düşük nüfus artışı ve ilçe dışına göç ile sosyo-ekonomik açıdan konumunu yitirmektedir. Yukarıda örneklerle anlatıldığı üzere Anadolu'nun Türkleşmesi' nde önemli geçit rotalarından birisinde yer alan Seydişehir, kültürel kimliği ile tanıtıldığı ve doğal özellikleri ön plana çıkarıldığı takdirde önemli bir alternatif turizm merkezi olabilecektir. İlçe ve çevresinin bu özelliklerden istifade etmemesinin önemli nedenlerinden birisi farkındalık eksikliğinden daha ziyade politika geliştirme ve uygulama kapasitesinin etkin bir şekilde

kullanılmamasıdır. Bu hususta, Toroslar' ın güneyinde alternatif rotalar belirlemeye ayrılan kaynak ve tanıtım çabalarından istifade edilmesi için yerelden politika geliştiricilere doğru bir talebin daha etkin şekilde iletilmesi gerekmektedir. Bunun için Tarım Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Çevre Bakanlığı'nın yerel temsilciliklerinin yerel yönetim, yerel halk ve buradaki sivil toplum temsilcilikleri ile iş birliği halinde orta vadeli planlama yapıp bunun kısa vadeli adımlarını belirleyebilir ve merkezi otoriteye önerilerde bulunabilir.

Özellikle Konya-Antalya ulaşım hattının Beyşehir yönüne çekilmesi bir dezavantaj olarak belirmiş olsa da ilçenin etkin tanıtımının ve özellikle alternatif turizme odaklanan özel sektör temsilcileri aracılığı ile Seydişehir hattının aktive edilebileceğini düşündürtmektedir. Şehrin sosyo-ekonomik düzeyi hala altyapı yatırımlarını üst yapı yatırımları ile destekleyebilecek özelliktedir. İlgili tanıtım ve yatırım süreci için politika değişikliklerinin kısa vadeli planlanamayacağı anlaşılabilir bir durumdur. Ancak, orta vadeli bir yönlendirme kent içi yaklaşımı değiştirebilecek ve üst yapı yatırımlarını teşvik edecektir. Ayrıca, kent için altyapı eksikliğinin önemli düzeyde olmadığı not edilmelidir. Bu alanda ana katkı, Seydişehir-Antalya yolunun aktif halde tutulması ve özellikle yaylalar ile Tınaztepe Mağarası'nın öneminin vurgulanması olarak belirtilebilir. Etkin bir politika geliştirme ve tanıtım çalışmalarına entegre altyapı sürdürülebilirliği kentte alternatif turizm kaynaklarının aktive edilebilmesine ve özellikle tarımı terk etme eğiliminde olan genç nüfusun kentte tutulabilmesine katkı sağlayacaktır. Kısa vadeli değerlendirmede, Konya merkeze gelen özellikle kültür turizmi hedef kitlesinin konaklama haricinde de ilçe ve çevresine çekilebilmesi için adımlar atılması ve bunun teşvik edilmesi katkı sağlayabilecektir.

Sonuç olarak, kırsal ve alternatif turizmin Seydişehir'in sosyo-ekonomik yapısına uygun olduğu düşünülmektedir. Bu hususta atılacak adımlar, Seydişehir için tüm bu açılardan katkı sağlayıcı olabileceği gibi, bölgedeki diğer ilçeler ve yerleşim yerlerine örnek olabilecektir.

KAYNAKLAR

Akgöz, E. ve Temizel, G. (2024). Evaluating Ecotourism Opportunities For A Sustainable Environment The Case Of Lake Beysehir (Türkiye). International Journal Of Contemporary Tourism Research. 8. 101-111. 10.30625/İjctr.1477745.

Akmeşe, K. ve Özcan, F. (2024). Coğrafyanın Etkisinde Coğrafi İşaretli Ürünler-Konya. HODJA Akhmet Yassawi 8th International Congress On Scientific Research, ISBN: 978-625-367-744-2: 272-281

Anonim, 2019a. Bozkır Tanıtımı. Milli Eğitim Bakanlığı Https://Bozkir.Meb.Gov.Tr/Www/Bozkir-Tanitimi/İcerik/590 (erişim tarihi: Ağustos 2025)

Anonim, 2019b. Toroslar'ın Doğa Harikası 'Tınaztepe Mağarası'. Https://Www.Aa.Com.Tr/Tr/Yasam/Toroslarin-Doga-Harikasi-Tinaztepe-Magarasi/1459481 (erişim tarihi: Eylül 2025)

Anonim, 2023. Konya Mağara Çeşitliliğiyle Turizm Potansiyelini Artırmak İstiyor. Anadolu Ajansı. url: https://www.aa.com.tr/tr/dosya-haber/konya-magara-cesitliligiyle-turizm-potansiyelini-artirmak-istiyor/3057371 (erişim tarihi: Eylül 2025)

Değerli, A. (2013). Temettuat Defterine Göre Seydişehir'in Sosyoekonomik Yapısı *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi Aralık 2013, Sayı:30, ss.89-110.

Demiray, G., Demir, Ş., Söğüt, R. (2024). Kış Turizmine Katılanların Beklentileri Ve Algı Düzeylerinin Değerlendirilmesi: Davraz Kayak Merkezi Örneği. Journal of Applied Touris Research, 5(2): 50-63.

Durgunay, B. (2018). Seydişehir İlçesinin Köy Adları Üzerine Bir İnceleme. Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi (43), 77-104. https://Doi.Org/10.21563/Sutad.447226

Erdoğru, M.A. (1992). Seydişehir Seydi Harun Külliyesi Vakıfları Üzerine Bir Araştırma. Tarih İncelemeleri Dergisi, VII, 81-132.

Erdoğru, M.A. (2003). Çavuş: Göller Bölgesinde Bir Kasaba. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi

Güçer, B. (2025). Neden Koruyamıyoruz? Kapuz Kanyonu Kirlilikle Mücadele Ediyor. General Management, Tourism and Management Journal. url: https://gmtourism.com/neden-koruyamiyoruz-kapuz-kanyonu-kirlilikle-mucadele-ediyor (erişim tarihi: Eylül 2025)

Kurnaz, C. (1991). Abdülkerim Bin Şeyh Mûsa, Makâlât-I Seyyid Hârûn. Ankara: Türk Tarih Kurumu Basımevi.

Por, F.Ö. (2023). Adrasan' da Tarih Solumak, Antalya Bugün, url: Https://Antalyabugun.Com.Tr/Makale/Adrasanda-Tarih-Solumak-28806 (erişim tarihi: Eylül 2025)
Yılmaz, L. (2022). Mersin'de Kale Ve Gözetleme Kuleleri'nin Kültür Rotaları Kapsamında Değerlendirilmesi. OÜSOBİAD 12 (2), 967-996. Doi: 10.48146/Odusobiad.1108720